

SEMINARIUM AKADEMII INŻYNIERSKIEJ W POLSCE

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW - retrospekcja i kontynuacja

Roman Barlik

luty 2021

(wykorzystano m.in. : *Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów (1991 – 2020)*; Wyd. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów, Warszawa 2020 – rozdz. 9, autor H. Izdebski oraz stosowne ustawy i rozporządzenia ministra właściwego ds. nauki, regulamin i sprawozdania CK ds. S i T, w tym Sekcji VI NT)

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

- 1. Instytucjonalna historia Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów**
 - organizacja i zarządzanie nauką w Polsce po II wojnie światowej**
 - 1.1. Rada Główna ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1947 – 1952)**
 - 1.2. Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki (1952/1953 – 1958/1960)**
 - 1.3. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i (Główna) Komisja Kwalifikacyjna przy Polskiej Akademii Nauk (1959/60 – 1973)**
 - 1.4. Centralna Komisja Kwalifikacyjna ds. Kadr Naukowych (1973 – 1990)**
 - 1.5. Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych (1991 – 2003)**
 - 1.6. Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów (2003 – 2011 - 2018/2020) s.13**
- 2. Proces przejściowy – zastępowanie Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów przez Radę Doskonałości Naukowej (2019 – 2020)**
- 3. Rada Doskonałości Naukowej – nowe procedury w awansach naukowych**

SEMINARIUM AKADEMII INŻYNIERSKIEJ W POLSCE

Roman Barlik

19 lutego 2021

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.1.Rada Główna ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1947 – 1952)

- 17 marca 1932 r. ustawa o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy
- 17 maja 1946 r. dekret powołujący Radę Szkół Wyższych przy Prezesie Rady Ministrów i ustawa z 23 września 1946 r. (jednak bez spraw stopni i tytułu)
- 28 października 1947 r. dekret o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego, powołujący Radę Główną ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1947 – 1952) – próba, oryginalnego (na wzór francuski) rozwiązania zarządzania nauką:
- członkowie (15 osób) powołani przez Prezydenta RP (przewodniczącym był Minister Oświaty; od 1950 r. Ministra Szkół Wyższych);
 - nadawanie szkołom wyższym prawa habilitowania;
 - składania wniosków o nadanie przez Prezydenta RP tytułu profesora zwyczajnego (nie może być utożsamiany z obecnym tytułem naukowym)
 - zatwierdzanie przez Ministra Oświaty uchwały rady wydziału nadającej prawo nauczania z tytułu habilitacji (jak w II PR habilitacja była uprawnieniem i zobowiązaniem do dydaktyki w danej szkole ak. – nie był to stopień naukowy)

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.1. Rada Główna ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1947 – 1952)

- przeprowadzanie postępowania kwalifikacyjnego dotyczącego:**
 - wniosków o zatwierdzanie profesorów zwyczajnych, nadzwyczajnych i tytularnych (wg dekretu)**
 - kwalifikowania na stanowiska zastępców profesorów.**

Ustawa o szkolnictwie wyższym i o pracownikach w nauce (15 grudnia 1951 r.) wprowadzała nowy system stopni i tytułów naukowych. Utrzymano instytucję Rady Główniej, ale już tylko Szkolnictwa Wyższego, która miała działać przy ministrze właściwym ds. tego szkolnictwa, z uprawnieniami wyłącznie opiniodawczymi , w sprawach ogólnych tego szkolnictwa.

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.2. Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki (1952/53 – 1960)

15 grudnia 1951 r. - Ustawa o szkolnictwie wyższym i o pracownikach w nauce wprowadzała nowy system stopni i tytułów naukowych. Na wzór Związku Radzieckiego, począwszy od 1952 r. obowiązywały dwa stopnie naukowe:

- stopień niższy – kandydat nauk,**
- stopień wyższy – doktor nauk,**

i trzy tytuły naukowe:

- docent,**
- profesor nadzwyczajny,**
- profesor zwyczajny,**

Utrzymując Radę Główną (ale tylko) Szkolnictwa Wyższego wprowadzono nowy organ Centralną Komisję Kwalifikacyjną, nadając jej kompetencje w odniesieniu do stopni naukowych i tytułów naukowych, przy czym kompetencje Prezydenta RP (w związku z wejściem w życie Konstytucji PRL) przejęła Rada Ministrów, a w 1956 r. – Prezes Rady Ministrów (Adam Rapacki).

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.2. Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki (1952/53 – 1960)

- **Pierwsze posiedzenie Prezydium CKK odbyło się 29 kwietnia 1953 r. pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów Adama Rapackiego, ministra Szkolnictwa Wyższego – członka Biura Politycznego Komitetu Centralnego PZPR.**
- **CKK podjęła uchwały:**
 - **nr 1 w sprawie zasad postępowania przy nadawaniu stopnia kandydata nauk,**
 - **nr 2 w sprawie zasad przyznawania tytułu naukowego docenta,**
 - **nr 3 w sprawie zasad przyznawania w przypadkach wyjątkowych tytułu naukowego docenta inżynierom – magistrów w szkołach wyższych i instytutach naukowo – badawczych (tzw. samodzielni pracownicy nauki),**
 - **nr 4 w sprawie zasad przyznawania tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego i tytułu profesora (3 października 1953 r.)**

W 1958 r. CKK została przekształcona w Komisję Kwalifikacyjną i działała do lutego 1960 r.

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.3. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i Komisja Kwalifikacyjna (Główna) przy Polskiej Akademii Nauk (1959/60 – 1973)

5 listopada 1958 r. - Ustawa o szkołach wyższych (od 1965 r. nosząca tytuł „ustawa o szkolnictwie wyższym”) ustanawia, jako organ nowy, niestanowiący kontynuacji ówczesnej Rady Głównej z 1951 r. , Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, określaną jako organ doradczy i opiniodawczy Ministra Szkół Wyższych - którego kontynuacją jest w pewnym zakresie obecna Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Członkowie (44/99) wybierani przez elektorów, reprezentujących poszczególne typy szkół.

Zadania Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego to m.in.:

- zatwierdzanie uchwały rady wydziału o nadaniu stopnia naukowego docenta (od 1968 r. doktora habilitowanego),
- wnioskowanie, w „wyjątkowych przypadkach” do Rady Państwa, (z pominięciem zwyczajnego trybu poprzez radę wydziału za zgodą senatu) o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego (co oznaczało dożywotni tytuł)

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.3. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i Komisja Kwalifikacyjna (Główna) przy Polskiej Akademii Nauk (1959/60 – 1973)

17 lutego 1960 r. – ustawa o PAN, na podstawie której powołano Komisję Kwalifikacyjną Pracowników Nauki przy Polskiej Akademii Nauk, działającą równolegle do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, z takimi zadaniami jak:

- opiniowanie wniosków w sprawie powołania na stanowisko profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego w Akademii,**
- przyznawanie na wniosek ministra tytułów naukowych profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego i instytutach naukowych i naukow - badawczych**

31 marca 1965 r. – została uchwalona odrębna – i to po raz pierwszy odrębna - ustawa o stopniach naukowych i tytułach naukowych, w której dokonano przede wszystkim zasadniczej zmiany w rozumieniu tytułu naukowego, który po raz pierwszy został całkowicie oddzielony od zatrudnienia (stanowiska). Tytuł nadawała Rada Państwa. Ustawa umacniała jednak paralelność („bifurkacje organizacyjną”) kompetencji: Rada Główna właściwa dla szkół wyższych a Główna Komisja Kwalifikacyjna – sprawy PAN.

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.4. Centralna Komisja Kwalifikacyjna do Spraw Kadr Naukowych (1973 – 1990)

12 kwietnia 1973 r. – ustawa o zmianie przepisów dotyczących stopni naukowych i tytułów naukowych oraz organizacji instytutów naukowo – badawczych, która w omawianym zakresie (tzn. stopni i tytułów) zastąpiła Radę Główną Szkolnictwa Wyższego oraz Główną Komisję Kwalifikacyjną przy PAN zastąpiła CENTRALNA KOMISJA KWALIFKACYJNA do SPRAW KADR NAUKOWYCH przy Prezesie Rady Ministrów (przy utrzymaniu dotychczasowych uprawnień Rady Wyższego Szkolnictwa Wojskowego oraz Rady Wyższego Szkolnictwa Artystycznego).

W zakresie nadawania stopni naukowych do zadań CKK należało m.in. :

- przyznawanie uprawnień (wymagane minimum kadrowe), na wniosek ministra oraz Sekretarza Naukowego PAN, do nadawania stopni naukowych,**
- opiniowanie wniosków o tytuł naukowy profesora: nadzwyczajnego i zwyczajnego,**
- zatwierdzanie uchwał rad w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego,**
- opiniowanie wniosków o powołaniu na stanowisko docenta, osób nieposiadających stopnia doktora habilitowanego (1968 r.; w ponad połowie opinie były negatywne).**

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.4. Centralna Komisja Kwalifikacyjna do Spraw Kadr Naukowych (1973 – (1985) - 1990)

25 lipca 1985 r. – ustawa o zmianie ustawy o stopniach naukowych i tytułach naukowych, która określała m.in.:

- liczbę członków Komisji (180 – 260 „wybitnych uczonych, posiadających tytuły naukowe”), powołanych na trzyletnią kadencję przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego uzgodniony z Sekretarzem Naukowym PAN,**
- wyłanianie kandydatów na członków Komisji w drodze ankietyzacji (quasi – wybory środowiskowe) dokonanych przez ustępujących członków Komisji ,**

Zasadnicze wady przepisów dotyczących Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej:

- brak przedstawicielskiego charakteru organu,**
- brak możliwości stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego, co uniemożliwiało poddanie decyzji Komisji kontroli sądu administracyjnego (oprócz decyzji enumeratywnie wyliczonych w Kodeksie .**

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.5. Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych **(1991 – 2003)**

12 września 1990 r. – ustawa o szkolnictwie wyższym zmianie ustawy o stopniach naukowych i tytułach naukowych, oraz również w dniu

12 września 1990 r. – ustawa o tytule naukowym i stopniach naukowych.

Za najistotniejsze rozwiązania drugiej z wymienionych ustaw należy uznać:

- powołanie Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych - w pełni demokratyczny charakter centralnego organu administracji państwowej działającego przy Prezesie Rady Ministrów,**
- stosowanie Kodeksu postępowania administracyjnego, co umożliwiało poddanie decyzji Komisji kontroli sądu administracyjnego,**
- członkowie Komisji wybierani przez osoby posiadające tytuł profesora spośród kandydatów przedstawianych przez rady wydziałów (odrębnie w ramach dyscyplin naukowych, drogą korespondencyjną)**
- zastąpienie tytułu profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego jednym tytułem naukowym profesora,**
- przyznawanie, ograniczanie, zawieszanie i pozbawianie uprawnień do nadawania stopni naukowych przez rady wydziałów (dr: 8 samodzielnych; hab.: 12 samodz. – 3 prof.)**

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.5. Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych (1991 – 2003) – ustawa nowelizowana tylko dwukrotnie

C.D. 12 września 1990 r. – ustawa o tytule naukowym i stopniach naukowych.

- opracowanie i korygowanie wykazu dyscyplin naukowych (pierwszy wykaz ogłoszono w 1992 r,)
- zatwierdzanie uchwał rad uprawnionych jednostek o nadaniu stopnia doktora habilitowanego,
- rozpatrywanie wniosków jednostek organizacyjnych w sprawie nadania tytułu profesora (w 1992 r. CK wydała ok. 22% decyzji odmownych, z czego najwięcej w naukach technicznych)
- rozpatrywanie wniosków rad wydziałów i senatów (w ciągu jednego roku) o wznowienie postępowania, w których była CKK wydała decyzję odmowną w sprawie nadania stopnia naukowego lub negatywną opinię co do przedstawienia kandydata do tytułu naukowego (instrument rozliczający z „dawnym ustrojem”. Na 114 wniosków Komisja uznała jedynie 12)

Centralna Komisja działała przez 5 trzyletnich kadencji (ostatnia skrócona).

Jej przewodniczącymi byli: prof. Jerzy Pelc (2 kadencje) i prof. Janusz Tazbir (członek byłej CKK od 1974 r. i członek nowej CK do 2010 r.) a sekretarzem przez wszystkie kadencje prof. Osman Achmatowicz

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.6. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów

(2003 – 2011 - 2018/2020) – ustawa nowelizowana dziesięciokrotnie

14 marca 2003 r. – ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki

- przekształcenie z mocy prawa dotychczasowej Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych w Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów (227 osób)
- przyjęcie czteroletniej kadencji i określenie liczby miejsc dla poszczególnych dyscyplin,
- włączenie spraw sztuki i dyscyplin artystycznych i artystycznych
- rozpatrywanie wniosków w sprawie zatrudniania na stanowisku profesora nadzwyczajnego osoby nieposiadającej stopnia doktora habilitowanego,

27 lipca 2005 r. - ustawa Prawo o Szkolnictwie Wyższym:

- możliwość pozbawienia prawa używania tytułu naukowego (Komisja ds. Etyki PAN)
- art. 29 a – kompetencje w zakresie stwierdzenia nieważności postępowań w przypadku stwierdzenia „plagiatu” - przypisania sobie autorstwa istotnego fragmentu cudzego utworu lub ustalenia naukowego,
- zniesienie zatwierdzania stopnia doktora habilitowanego przez Centralną Komisję,
- powoływanie dwóch z łącznie czterech recenzentów w przewodzie habilitacyjnym,
- powoływanie dwóch z łącznie czterech recenzentów w postępowaniu o nadanie tytułu,

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.6. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów

(2003 – 2011 - 2018/2020) – ustawa nowelizowana dziesięciokrotnie

18 marca 2011 r. – ustawa o zmianie ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw:

- utrata na rzecz ministra kompetencji określania dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych
- **zmiana** w zakresie nadawania stopnia doktora - tylko jeden recenzent mógł być zatrudniony w jednostce prowadzącej przewód doktorski,
- **zmiana** modelu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego – przyjmowanie wniosków kandydatów o wszczęcie postępowania; wyznaczanie rady do przeprowadzenia postępowania; powoływanie komisji habilitacyjnej (7 osób) w tym 4 osób wyznaczanych przez CK SiT); osiągnięcia w postaci cyklu publikacji,
- **zmiana** modelu postępowania o nadanie tytułu – powoływanie kompletu recenzentów (5 osób spośród co najmniej 10 kandydatów proponowanych przez radę) – **wymagane kierowanie zespołami badawczymi w projektach krajowych i zagranicznych, (zmiana przepisu w 2014 r.)**
- prawo sprzeciwu wobec decyzji rektora o przyznaniu uprawnień równoważnych habilitacji,
- wprowadzenie granicy wieku 70 lat dla kandydatów do Komisji (począwszy od wyborów w 2012 r.)
- ograniczenie zasiadania w Komisji do dwóch kadencji.

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.6. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów

(2003 – 2011 - 2018/2020) – ustawa nowelizowana dziesięciokrotnie

C.D. - kolejna nowelizacja ustawy z dnia 14 marca 2003 r.

21 kwietnia 2017 r. – ustawa o zmianie ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw:

- po bezskutecznym oczekiwaniu na powołanie przez Prezesa Rady Ministrów przewodniczącego CK spośród dwóch kandydatów wybranych przez zebranie plenarne znowelizowana ustawa przyznała **Prezesowi Rady Ministrów kompetencję dowolnego powołania przewodniczącego spośród wszystkich członków Komisji** (przewodniczący CK został powołany dopiero 15 maja 2017 r.)

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.6. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów

(2003 – 2011 - 2018/2020) – ustawa nowelizowana dziesięciokrotnie

Dyscypliny naukowe w Polsce do 30.04.2019 r. w **dziedzinie nauk technicznych** oraz liczby kandydatów i liczby osób głosujących w wyborach członków CK w kadencji (2017 – 2020)

Lp.	Dyscyplina	Liczba kandydatów	Liczba głosujących
1.	Architektura i urbanistyka	4	108
2.	Automatyka i robotyka	7	139
3.	Biocybernetyka i inżynieria biomed.	4	58
4.	Budowa i eksploatacja maszyn	9	319
5.	Budownictwo	5	237
6.	Elektronika	9	184
7.	Elektrotechnika	5	173
8.	Energetyka	3	139
9.	Górnictwo i geologia inżynierska	3	113
10.	Informatyka	7	153
11.	Inżynieria chemiczna	6	115
12.	Inżynieria materiałowa	3	125
13.	Inżynieria produkcji	4	23
14.	Inżynieria środowiska	6	115
15.	Mechanika	10	231
16.	Metalurgia	4	134
17.	Telekomunikacja	2	32
18.	Transport	2	34
19.	Włókiennictwo	2	17

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.6. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów

(2003 – 2011 - 2018/2020) – ustawa nowelizowana dziesięciokrotnie

Wpływ zmian przepisów na ogólną statystykę postępowań w CK:

Tytuł naukowy:

2012 r. – (dwuletni okres przejściowy od 1.10.2011 r. – 30.09.2013):

- w 2013 r. około dwukrotny wzrost wniosków o tytuł naukowy do ok. 2000/rok

Stopień doktora habilitowanego:

2011 r. – wyznaczenie recenzentów w 1558 przewodach habilitacyjnych,

2013 r. – powołanie recenzentów w 2443 przewodach habilitacyjnych (bezpośrednio przed zmianą przepisów)

2016 r. – powołanie komisji habilitacyjnych w 2142 postępowaniach habilitacyjnych,

2018 r. – powołanie komisji habilitacyjnych w 2493 postępowaniach habilitacyjnych,

od 01.01. 2019 - 30.04. 2019 r. – powołanie komisji habilitacyjnych w 4152 postępowaniach habilitacyjnych

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.6. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów

Liczba ważniejszych spraw rozpatrywanych przez Sekcję Nauk Technicznych CK w latach 2013 - 2020

Lp.	Rodzaj sprawy	2013	2014	2015	2016	2018	2019	2020
1.	Decyzja Sekcji - tytuł profesora	92	125	124	71	67	110	214
2.	Uprawnienia do nadawania stopni (szkoły)	11	11	15	27			
3.	Recenzenci w postępowaniach o nadanie tytułu (stara procedura)	221	65	1	1			
4.	Recenzenci w przewodach hab./stara procedura (szkoły wyższe)	388	147	1	0			
5.	Postępowania habilitacyjne – powoł. kom. hab. nowa procedura (szkoły wyższe)	155	188	288	355	363	530	104
6.	Recenzenci w postępowaniu o tytuł wg znowelizowanej ustawy 2011 r.	2	9	38	93			
7.	Razem	884	574	422	567	562	~ 900	329

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

1.6. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów (2003 – 2018/2020) – nowelizowana dziesięciokrotnie

Kadencje Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów są liczone od 1991 r.

I kadencja CK (1.01.1991 – 31.12.1993): przewodniczący – prof. Jerzy Pelc (UW, filozof),

sekretarz: prof. Osman Achmatowicz (chemik),

II kadencja CK (1.01.1994 – 31.12.1996): przewodniczący – prof. Jerzy Pelc (UW, filozof),

sekretarz: prof. Osman Achmatowicz (chemik),

III kadencja CK (1.01.1997 – 31.12.1999): przewodniczący – prof. Janusz Tazbir (historyk),

sekretarz: prof. Osman Achmatowicz (chemik),

IV kadencja CK (1.01.2000 – 31.12.2002): przewodniczący – prof. Janusz Tazbir (historyk),

sekretarz: prof. Osman Achmatowicz (chemik),

V kadencja CK (1.01.2003 – 31.12.2006): przewodniczący – prof. Janusz Tazbir (historyk),

sekretarz: prof. Osman Achmatowicz (chemik),

**VI kadencja CK (1.01.2007 – 31.12.2010): przewodniczący – prof. Tadeusz Kaczorek (PW,
inż. elektryk – automatyk, czł. Rzecz. PAN)**

sekretarz: prof. Osman Achmatowicz (chemik),

**VII kadencja CK (1.01.2011 – 31.12.2013): przewodniczący – prof. Tadeusz Kaczorek (PW,
inż. elektryk – automatyk, czł. Rzecz. PAN)**

sekretarz: prof. Hubert Izdebski (UW, prawnik)

VIII kadencja CK (1.01.2013 – 31.12.2016): przewodniczący – prof. Antoni Tajduś (AGH, górnictwo, geologia inż.)

sekretarz: prof. Hubert Izdebski (UW, prawnik)

IX kadencja CK (1.01.2017 – 31.12.2020): przewodniczący – prof. Kazimierz Furtak (PKr, konstrukcje most.)

sekretarz: prof. Bronisław Sitek (UWM, UNIW SWPS, prawnik)

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

Sekcja VI Nauk Technicznych (22 dyscypliny; 35 członków; od 1 – 3 członków, reprezentujących poszczególne dyscypliny

I kadencja CK (1.01.1991 – 31.12.1993): przewodniczący Sekcji VI – prof. Wojciech Szczepiński,

II kadencja CK (1.01.1994 – 31.12.1996): przewodniczący Sekcji VI – prof. Bogdan Ciszewski

III kadencja CK (1.01.1997 – 31.12.1999): przewodniczący Sekcji VI – prof. Bogdan Ciszewski

IV kadencja CK (1.01.2000 – 31.12.2002): przewodniczący Sekcji VI – prof. Henryk Hawrylak

V kadencja CK (1.01.2003 – 31.12.2006): przewodniczący Sekcji VI – prof. Henryk Hawrylak

**VI kadencja CK (1.01.2007 – 31.12.2010): przewodniczący Sekcji VI – prof. Jakub Siemek
(AGH, geologia inż.)**

**VII kadencja CK (1.01.2011 – 31.12.2013): przewodniczący Sekcji VI – prof. Jakub Siemek
(AGH, geologia inż.)**

**VIII kadencja CK (1.01.2013 – 31.12.2016): przewodniczący Sekcji VI – prof. Roman Barlik
(PW, elektryk)**

**IX kadencja CK (1.01.2017 – 31.12.2020): przewodniczący Sekcji VI – prof. Roman Barlik
(PW, inż. elektryk)**

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów

Uwagi ogólne, występujące w sprawozdaniach CK i występujące także w Sekcji NT:

- recenzje w treści negatywne z pozytywną konkluzją – jest to podstawą odwołań, w których kandydaci oskarżają CK o nieuwzględnieniu pozytywnych opinii (wynika to z jawności nazwisk recenzentów, którzy nie chcą narażać się na niechęć kandydata i przychylnego mu środowiska przy braku immunitetu dla recenzentów i osób biorących udział w ocenie dorobku)**
- przekraczanie granic dyscyplin przez rady jednostek organizacyjnych nadające stopnie naukowe (nadużywanie uprawnień),**
- przedkładanie cyklu współautorskich publikacji przy braku precyzyjnego określenia wkładu kandydata oraz przedkładanie tych samych publikacji we wnioskach o stopień doktora habilitowanego przez kolejnych współautorów z informacjami o wkładzie odbiegającym od tych, które składają inni współautorzy,**
- od 2013 r. narastał problem docentur naukowo – dydaktycznych uzyskanych w uczelniach na Słowacji (uznawanych na podstawie porozumień rządowych) za równoważne habilitacji**

CENTRALNA KOMISJA DO SPRAW STOPNI I TYTUŁÓW

- retrospekcja i kontynuacja

Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów

CD.: Uwagi ogólne, występujące w sprawozdaniach CK i występujące także w Sekcji NT:

- przedkładanie monografii z zaczerpnięciami z publikacji wcześniejszych współautorskich z jednoznacznym przypisaniem sobie autorstwa lub cudzego ustalenia naukowego, powstałego np. przy wspólnej realizacji projektów bez właściwego odwołania się do materiałów źródłowych; zamieszczanie w monografii fragmentów habilitacji lub nawet fragmentów podopiecznych magistrantów lub doktorantów**
- naruszanie zasad etyki i dobrych obyczajów w nauce (plagiaty, nierzetelność naukowa) i brak jednoznacznych i skutecznych instrumentów prawnych w tym zakresie ze strony CK, (dopiero od 2011 r. ustawa wprowadza art. 28.3a i 3b oraz 29b – wznowienie postępowania, unieważnienie postępowania, utrata prawa do posługiwania się tytułem)**
- wyznaczanie przez rady jednostek składów komisji habilitacyjnych (w tym recenzentów) posiadających wspólny dorobek z kandydatem,**
- częste (ok. 5 w ciągu roku) korespondencje do CK (w tym anonimowe) informujące o „plagiatach” lub innych naruszeniach „dobrych obyczajów w nauce”**

2. Proces przejściowy CK ds. S i T – Rada Doskonałości Naukowej (USTAWA 2.0)

AKTY PRAWNE

WEJŚCIE W ŻYCIE nowych ustaw w dniu 01.10.2018 r. :

[1] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

(Ustawa z dnia **20 lipca 2018 r.**)

[2] Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Ustawa z dnia **3 lipca 2018 r.**)

Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

[3] w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych

[4] w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej

[5] w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych

2. Proces przejściowy CK ds. S i T – Rada Doskonałości Naukowej (USTAWA 2.0)

CEL STRATEGICZNY: PODNIESIENIE POZIOMU NAUKI POLSKIEJ

OGRANICZENIA:

- wadliwe zasady dotyczące organizacji i ustroju uczelni ograniczające możliwość sprawnego zarządzania,
- niedopasowanie systemu szkolnictwa wyższego do wyzwań społecznych i gospodarczych,
- ograniczona autonomia finansowa uczelni,
- niezadowalająca jakość kształcenia na studiach,
- niska skuteczność kształcenia doktorantów,
- system stopni i tytułów hamujący dążenie naukowców do doskonałości naukowej i prowadzenie badań interdyscyplinarnych,
- niski poziom znaczenia w nauce światowej wyników badań naukowych prowadzonych w Polsce (wniosek posła PiS z dnia 26.03.2008 r. : „...jestem przekonany, że CK ds. S i T powinno się zlikwidować.”)

2. Proces przejściowy CK ds. S i T – Rada Doskonałości Naukowej ([2] USTAWA - PRZEPISY PRZEJŚCIOWE)

art.189.1. CENTRALNA KOMISJA DS. STOPNI I TYTUŁÓW działa do końca kadencji (31.12.2020 r.) przy ministrze właściwym ds. szkolnictwa wyższego i nauki.

2. Członkom Centralnej Komisji Stopni i Tytułów i przysługuje wynagrodzenie (5% min. stawki wynagrodzenia prof. – ok. 250zł miesięcznie za przygotowanie i udział w posiedzeniu)

3. Z dniem 31 grudnia 2020 r. znosi się Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów.

art.190.5. Z dniem 1 stycznia 2020 r. Biuro Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów staje się Biurem RADY DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ

art.191. 2. Pierwsza kadencja RADY DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ rozpoczyna się z dniem 1 czerwca 2019 r. i trwa do 31 grudnia 2023 r.

2. Proces przejściowy CK ds. S i T – Rada Doskonałości Naukowej ([1] Ustawa PSWiN oraz [2] Ustawa - PRZEPISY PRZEJŚCIOWE)

- **USTAWA wprowadza nowe dyscypliny naukowe, zbliżone do międzynarodowej klasyfikacji dyscyplin OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju ([1]5),**
- **USTAWA przewiduje nową skalę ocen działalności naukowej uczelni (które stają się podmiotami promującymi) w odniesieniu do poszczególnych dyscyplin: kategorie A+, A, B, B+, C oraz „brak kategorii” ([1]269), od których uzależnia:**
 - możliwość prowadzenia SZKÓŁ DOKTORSKICH ([1]198),
 - możliwość nadawania stopni naukowych – tylko uczelnie posiadające co najmniej w dwóch nowych dyscyplinach ocenę A+, lub A lub B+,
- **kategorie naukowe dla poszczególnych dyscyplin w danym podmiocie (uczelni, instytucie) są ustalane są przez Komisję Ewaluacji Naukowej (KEN) co 4 lata**

2. Proces przejściowy CK ds. S i T – Rada Doskonałości Naukowej ([2] USTAWA - PRZEPISY PRZEJŚCIOWE)

Decydujący wpływ na działania uczelni, jednostek naukowych i RDN ma określony Rozporządzeniem Ministra WYKAZ DYSCYPLIN NAUKOWYCH.

Wg oficjalnej wersji załącznika do Rozporządzenia [3] z 11 września 2018 r.:

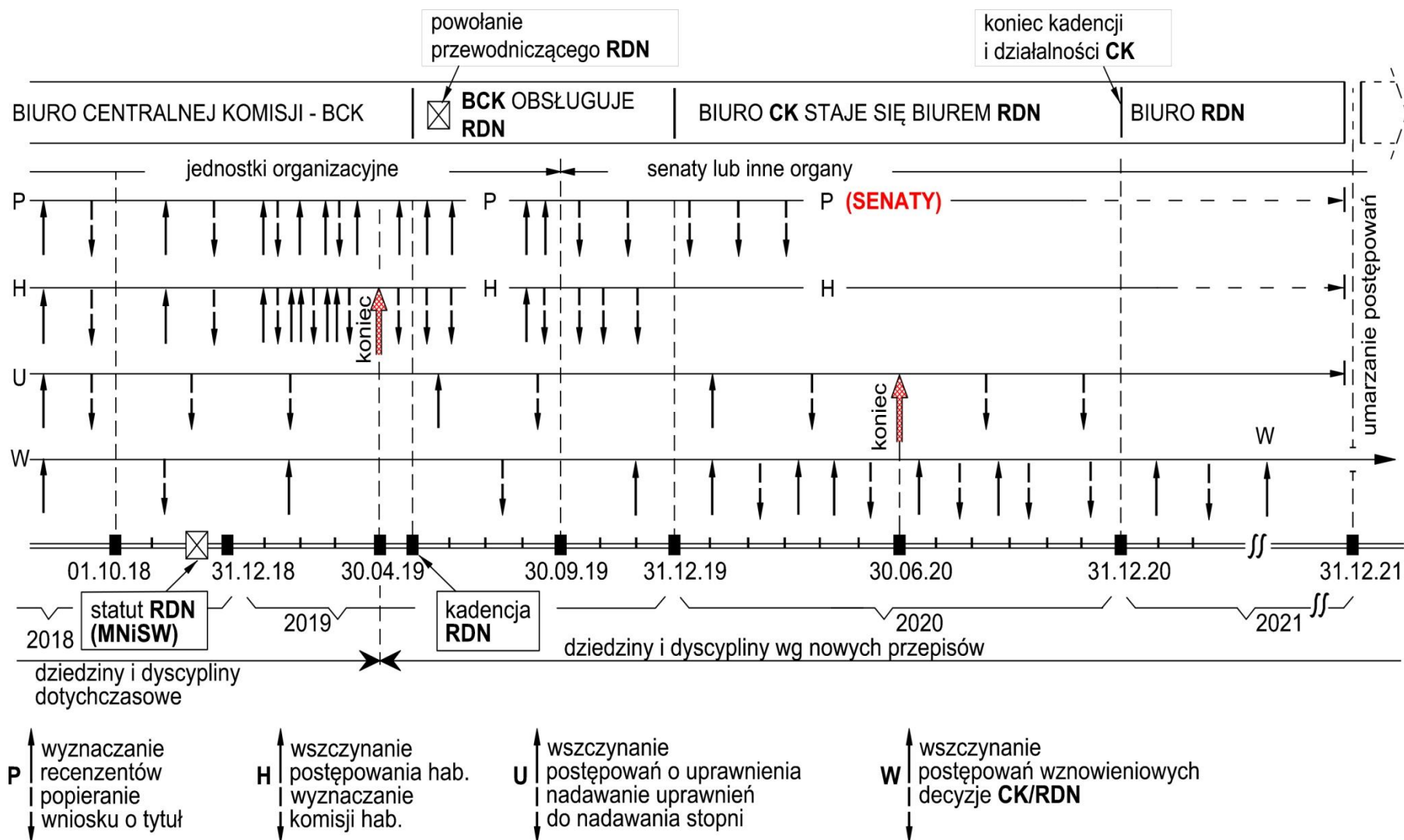
DZIEDZINA NAUK INŻYNIERYJNO - TECHNICZNYCH

- 1. Architektura i urbanistyka**
- 2. Automatyka, elektronika i elektrotechnika,**
- 3. Informatyka techniczna i telekomunikacja**
- 4. Inżynieria biomedyczna**
- 5. Inżynieria chemiczna**
- 6. Inżynieria lądowa i transport**
- 7. Inżynieria materiałowa**
- 8. Inżynieria mechaniczna**
- 9. Inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka**

(zamiast dotychczasowych 19 dyscyplin w naukach technicznych)

2. Proces przejściowy CK ds. S i T – Rada Doskonałości Naukowej

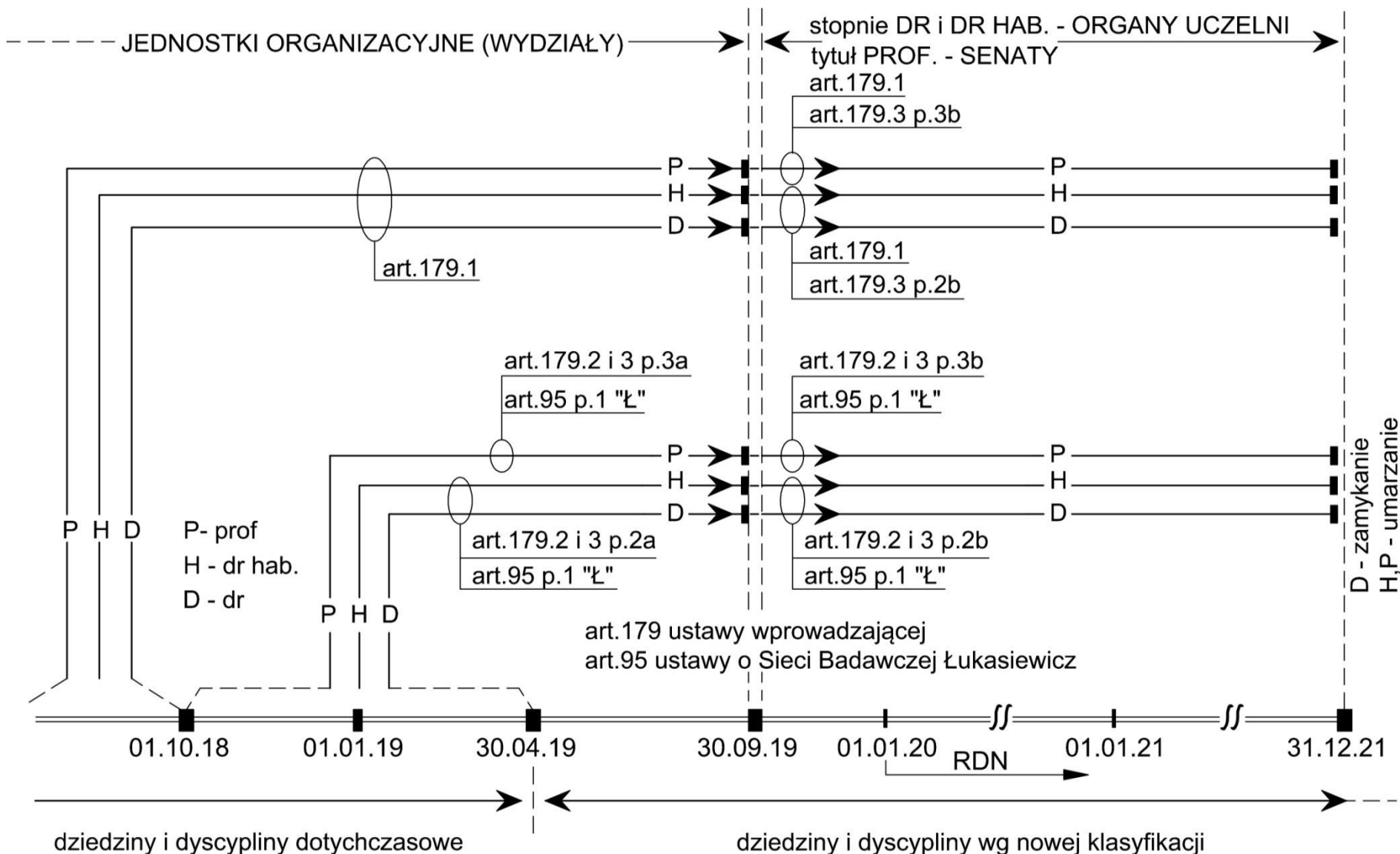
([2] USTAWA - PRZEPISY PRZEJŚCIOWE, **TARCZA 4.0 – do 31.12.2022 r.**)

2. Proces przejściowy CK ds. S i T – Rada Doskonałości Naukowej

([2] USTAWA - PRZEPISY PRZEJŚCIOWE)

- ŚCIEŻKI LEGISLACYJNE POSTĘPOWAŃ WSZCZĘTYCH DO 30.04.2019 r. PROWADZONYCH
DO **31.12.2022 r. (TARCZA 4.0)**

2. Proces przejściowy CK ds. S i T – Rada Doskonałości Naukowej ([2] USTAWA - PRZEPISY PRZEJŚCIOWE)

▪ **do 30 kwietnia 2019 r.** – Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów wydała komunikat o:

1) przyporządkowaniu posiadanych dotychczas uprawnień do nadawania stopni naukowych do odpowiedniej nowej dyscypliny;

2) uprawnieniach w nowych dyscyplinach, w których mogą być nadawane stopnie naukowe do czasu decyzji o przyznaniu kategorii naukowej w ramach PIERWSZEJ EWALUACJI (*tn. po dokonaniu oceny osiągnięć za lata 2017 r., 2018 r. wg zasad dotychczasowych i za lata 2019 r., 2020 r., 2021 r. wg nowych zasad; **wyniki będą znane w połowie 2022 roku***) ([1]265.1, [2]177.3, TARCZA 4)

3. Rada Doskonałości Naukowej – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

- Powołanie RDN odbywa się podobnie jak do CKSiT, z tym że w wyborach głosują i kandydować osoby z tytułem oraz osoby ze stopniem doktora habilitowanego; [kandydatów do RDN w pierwszej kadencji reprezentujących daną dyscyplinę zgłasza uczelnia, w której w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie nowej ustawy co najmniej jedna podstawowa jednostka organizacyjna posiadała kategorię A+, A albo B. ([2]191.4)]
- W RDN każda NOWA dyscyplina jest reprezentowana przez trzy osoby.
- RDN będzie m.in. miała za zadanie :
 - powoływanie trzech recenzentów (w drodze losowania) i przewodniczącego w postępowaniu habilitacyjnym,
 - powoływanie i pięciu recenzentów (drogą losowania) w postępowaniu o tytuł naukowy
- RDN **nie ma kompetencji** w zakresie przyznawania uprawnień do nadawania stopni naukowych i do oceny prowadzenia przez uczelnie i inne podmioty promujące postępowania w sprawach nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego.

3. Rada Doskonałości Naukowej – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

- USTAWA przewiduje, że kształcenie prowadzi uczelnia, stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego nadaje SENAT uczelni lub organ wskazany w statucie uczelni, a ewaluacji podlega uczelnia (a nie jej wewnętrzne jednostki organizacyjne) oraz poszczególne dyscypliny naukowe.
- EWALUACJA jakości działalności naukowej przeprowadzana co 4 lata przez Komisję Ewaluacji Naukowej (KEN) ([1]265 – 273); jest jedną z trzech ewaluacji prowadzonych w uczelniach – jest najważniejszą z punktu widzenia uprawnień w zakresie promowania kadr (doktoryzowania i habilitowania), które zależą tylko od kategorii naukowej danej dyscypliny (A+; A; B+; B; C); UCZELNIA uzyskuje od razu oba uprawnienia i z mocy prawa, jeżeli ma w DANEJ DYSCYPLINIE co najmniej kategorię B+.[(1]185; [1]218)
- [1]265.2. EWALUACJA obejmuje osiągnięcia wszystkich pracowników prowadzących działalność naukową w podmiotach promujących *w danej dyscyplinie* [1]265.4.
- ewaluację przeprowadza się w ramach dyscypliny w podmiocie zatrudniającym wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok przeprowadzenia ewaluacji co najmniej 12 pracowników prowadzących działalność w tej dyscyplinie;

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Nadanie stopnia doktora:

- przygotowanie rozprawy nastąpi w ramach kształcenia doktorantów w SZKOLE DOKTORSKIEJ ([1]198) lub w trybie eksternistycznym,
- wszczęcie postępowania będzie następowało poprzez złożenie pozytywnie zaopiniowanej przez promotora (promotorów) pracy doktorskiej,
- praca doktorska będzie zamieszczona na stronie internetowej uczelni,
- praca doktorska będzie sprawdzana pod kątem przestrzegania praw autorskich za pomocą JEDNOLITEGO SYSTEMU ANTYPLAGIATOWEGO,
- przewiduje się powołanie TRZECH recenzentów „zewnętrznych”,
- rozprawa może być dopuszczona do obrony, jeśli co najmniej DWIE recenzje są pozytywne,
 - szczegółowe zasady i tryb prowadzenia postępowania określi sama uczelnia ([1]192) - USTAWA nie precyzuje żadnych wymagań odnośnie np. sposobu obrony rozprawy czy też przeprowadzania egzaminów doktorskich,
- stopień doktora może być nadany w dziedzinie naukowej.

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

C.D. Stopień doktora – wymagania ustawowe

[1]186. 1. Stopień doktora nadaje się osobie, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny,
- 2) uzyskała efekty uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK, w tym znajomość języka potwierdzona dyplomem ukończenia lub certyfikatem na poziomie co najmniej B2
- 3) **posiada w dorobku** co najmniej: 1 artykuł w czasopiśmie lub recenzowanych materiałach konferencji międzynarodowej, ujęte w wykazie MNiSW lub 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo będące w wykazie MNiSW,
- 4) przedstawiła i obroniła rozprawę doktorską,
- 5) **spełniła inne wymagania określone przez podmiot doktoryzujący, który uchwała własny szczegółowy tryb postępowania.** (brak rozporządzeń Ministra).

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

C.D. Stopień doktora – wymagania ustawowe

[1]190.6. **Promotorem nie może zostać osoba**, która w okresie ostatnich 5 lat:

1) była promotorem 4 doktorantów, którzy zostali skreśleni z listy doktorantów z powodu negatywnego wyniku oceny śródkresowej lub

2) sprawowała opiekę nad przygotowywaniem rozprawy przez co najmniej 2 osoby ubiegające się o stopień doktora, które nie uzyskały pozytywnych recenzji, o których mowa w art. 191 ust.1.

[1]191 ust.1. Do obrony może być dopuszczona osoba, która uzyskała **co najmniej dwie pozytywne recenzje**.

- w głosowaniach w sprawie nadania stopnia naukowego doktora biorą udział profesorowie i profesorowie uczelni (czyli też mogą być to doktorzy

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Nadanie stopnia doktora habilitowanego ([1]218 – 226):

- kandydat składa wniosek do Rady Doskonałości Naukowej, która wszczyna postępowanie; stopień dr. hab. nadaje się w dyscyplinie naukowej.
- komisja habilitacyjna nadal będzie liczyć siedem osób w tym CZTERECH recenzentów, z tym że:
 - czterech członków komisji (przewodniczącego i trzech recenzentów) wyznacza Rada Doskonałości Naukowej,
 - trzech członków komisji (w tym recenzenta i sekretarza) wyznacza uczelnia (senat lub powołany przez senat inny organ uczelni), wskazana przez kandydata,
 - komisja habilitacyjna będzie mogła przeprowadzić KOŁOKWIUM habilitacyjne,
 - opinia komisji habilitacyjnej nie może być pozytywna, jeśli co najmniej DWIE RECENZJE są negatywne,
 - podmiot habilitujący MUSI ODMÓWIĆ nadania stopnia, w przypadku negatywnej opinii komisji habilitacyjnej.

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

C.D. Nadanie stopnia doktora habilitowanego ([1]218 – 226):

- [1]218. Uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego posiada uczelnia,..., w dyscyplinie, w której posiada kategorię naukową A+, A albo B+, zwana dalej „podmiotem habilitującym”.
- [1]219.1. Stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która posiada: 1) stopień doktora....2) osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny (cykl publikacji lub monografię wydane przez czasopisma lub **WYDAWNICTWO WG WYKAZU MNISTRA**)3) wykazuje się istotną aktywnością naukową **realizowaną w więcej niż jednej uczelni, ...w szczególności zagranicznej**.
- szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego uchwała senat uczelni (brak rozporządzenia Ministra)
- w głosowaniach w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego biorą udział profesorowie i profesorowie uczelni (czyli mogą to być także doktorzy)

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Postępowanie o uzyskanie TYTUŁU naukowego profesora ([1]227...)

- toczy się w RDN z całkowitym pominięciem uczelni,
- kandydat do tytułu składa wniosek bezpośrednio do Rady Doskonałości Naukowej (RDN), która drogą losowania powołuje pięciu recenzentów spośród trzy razy większej grupy kandydatów przedstawionych przez ZESPÓŁ RDN, właściwy dla danej dziedziny nauki (tytuł może być nadawany w dziedzinie i dyscyplinie): **kandydat lub pracodawca ponosi koszty postępowania**;
- od kandydata oczekuje się spełnienia warunków określonych w „**ustawie lustracyjnej**”,
- [1]227.1. Tytuł profesora może być nadany osobie, która:
 - 1) posiada stopień naukowy doktora habilitowanego
 - a) ma wybitne osiągnięcia naukowe;
 - b) kierowała zespołami badawczymi realizującymi projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych;
 - c) wykazuje się istotną aktywnością naukową **realizowaną we współpracy międzynarodowej**.
- RDN na podstawie recenzji występuje do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora albo odmawia wystąpienia do Prezydenta.

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

PRACOWNICY UCZELNI

- **nauczycieli akademickich zatrudnia się na stanowisku ([1]116):**
 - **PROFESORA** (wymagany tytuł naukowy),
 - **PROFESORA UCZELNI** (wymagany stopień doktora lub doktora habilitowanego)
 - **ADIUNKTA** (wymagany stopień doktora lub doktora habilitowanego),
 - **ASYSTENTA** (wymagany tytuł zawodowy mgr, mgr inż.)
- **osobę z tytułem naukowym profesora zatrudnia się na stanowisku profesora (tzn. osoba z tytułem profesora nie może być zatrudniona na innym stanowisku niż profesor)**
- **w grupie pracowników dydaktycznych najwyższym stanowiskiem jest stanowisko profesora uczelni, które może być zajmowane przez osobę bez stopnia doktora habilitowanego.**
- **profesorowie i profesorowie uczelni będący członkami organów (rad naukowych) biorą udział w głosowaniach o nadanie stopni naukowych.**

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

RDN w okresie od 1.10.2019 r. do 30.09.2020 r.

▪ **liczba wszczętych postępowań w sprawie nadania tytułu profesora w łącznie 380, w tym w dziedzinach:**

- nauk humanistycznych – 48,
- nauk inżynieryjno – technicznych – 51,
- nauk medycznych i nauk o zdrowiu – 99,
- nauk rolniczych – 27,
- nauk społecznych – 60,
- nauk teologicznych – 6,
- w zakresie sztuki – 56.

▪ **wnioski RDN w sprawie nadania tytułu**

- liczba spraw rozstrzygniętych pozytywnie - 81
w tym w n. inż. – techn. – 14
- liczba spraw rozstrzygniętych negatywnie 15
w tym w n. inż. – techn. – 1.

3. RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ – RDN

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

RDN w okresie od 1.10.2019 r. do 30.09.2020 r.

- **liczba wszczętych postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego łącznie - 552,**
 - w tym w dziedzinie i dyscyplinie inż. – technicznej – 67,**
 - czyli mniej niż miesięcznie w zakresie postępowań habilitacyjnych prowadzonych przez CK ds. S i T w 2019 r.**

DZIĘKUJĘ ZA CIERPLIWOŚĆ i UWAGĘ !

